

OPLEGGER

Onderzoek Maatschappelijke kosten en verdeling lusten & lasten

Datum 25-01-2021

Door: E&E advies

Betreft: Inventarisatie bij 30 regio's naar kostenaspect in concept RES

De maatschappelijke kosten van de Regionale Energiestrategie (RES) is een belangrijk onderwerp bij het balanceren tussen ruimtelijke inpassing van duurzame opwek, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en systeem efficiëntie. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) maakte een tussentijdse analyse van de (voorlopige) concept RES'en die op 1 juni 2020 zijn ingediend. Daaruit komt het beeld naar voren dat regio's in beperkte mate zicht hebben op de kosten en baten van de energieprojecten en hoe deze gefinancierd gaan worden. Om hier meer zicht op te krijgen heeft het Nationaal Programma RES (NP RES) aan E&E advies gevraagd om hier een onderzoek naar te doen.

Het onderzoek bestaat uit twee delen. In december en januari heeft E&E advies met een enquête bij alle regio's geïnformeerd hoe maatschappelijke kosten en baten zijn meegenomen in de concept RES, of er is nagedacht over vormen van financiering en of hier in de besluitvorming rekening mee is gehouden. Er deden 28 regio's mee aan deze enquête. Bijgaand vindt u de resultaten. Deze resultaten zijn ook verwerkt in de *Foto* die op 1 februari 2021 wordt gepubliceerd door NP RES.

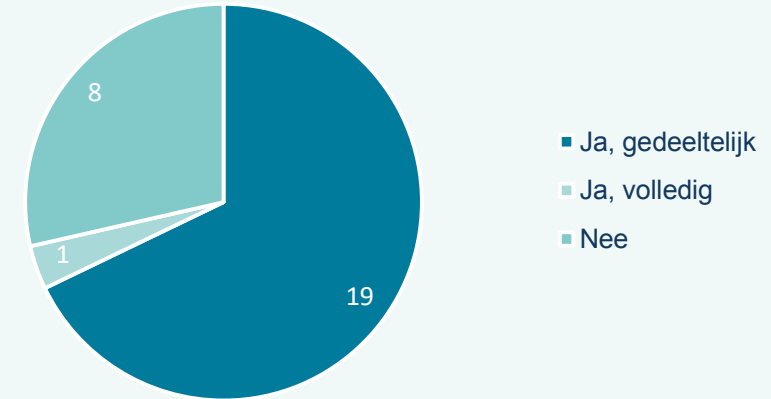
Het tweede deel van dit onderzoek kijkt naar de manier waarop de keten van energieprojecten gefinancierd kan worden. Met daarbij aandacht voor hoe gemeenten in de regio onderling de lusten en lasten van energieprojecten kunnen verdelen. Dit zal leiden tot een advies aan NPRES dat eind maart/begin april wordt opgeleverd.

Maatschappelijke kosten

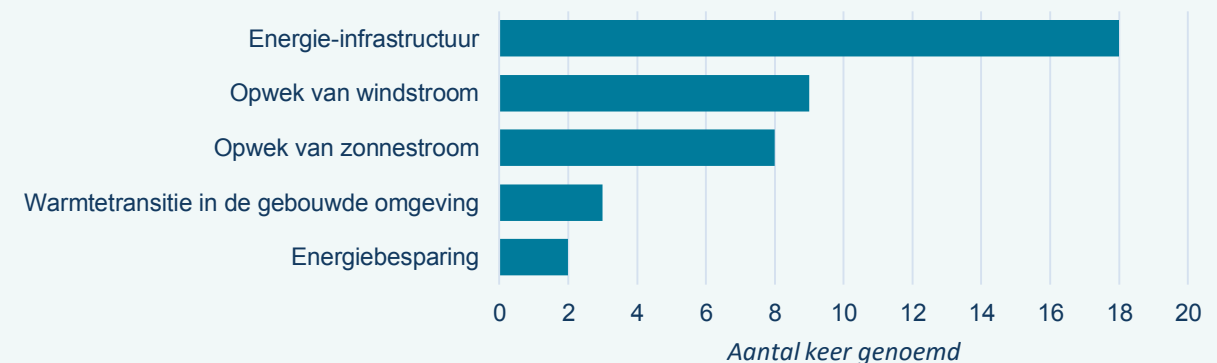
Maatschappelijke kosten en baten

- De meeste RES-regio's geven aan de maatschappelijke kosten van de plannen uit de RES gedeeltelijk kwantitatief in beeld te hebben.
- Het gaat voornamelijk om de benodigde investeringen in netinfrastructuur. Dit komt waarschijnlijk door de netimpactscan die in 93% van de RES-regio's is uitgevoerd.
- Circa 32% van de onderzochte RES-regio's heeft inzicht in de kosten van windenergie en circa 29% in de kosten van zon-PV. Er is nauwelijks zicht op de kosten van de warmtetransitie en energiebesparing.
- Regio's hebben minder zicht op de maatschappelijke baten van de plannen uit de RES.
- Ruim de helft van de RES-regio's geeft aan inzicht te hebben in een of meerdere typen maatschappelijke baten. Het gaat bijvoorbeeld om werkgelegenheidseffecten, vermindering van energielasten en behoud van geldstromen voor de regio.

Heeft uw RES-regio kwantitatief inzicht in de omvang van de benodigde investeringen om de plannen uit de concept-RES uit te voeren?

Voor welke thema's heeft uw RES-regio inzicht in de benodigde investeringen?

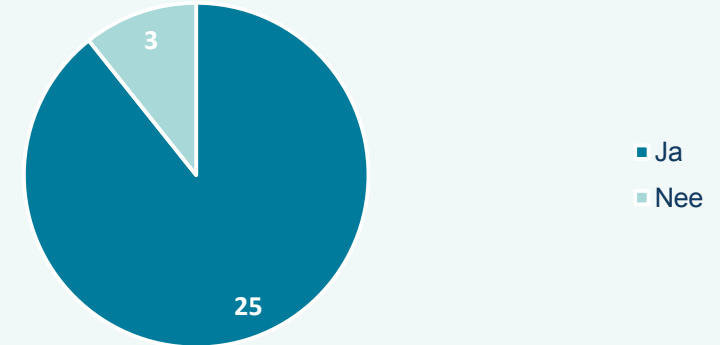

Maatschappelijke kosten

Verdeling lusten en lasten

- De meeste regio's (circa 89%) hebben aandacht besteed aan de verdeling van lusten en lasten binnen hun regio.
- Het streven naar (minstens) 50% lokaal eigendom is verreweg de belangrijkste wijze waarop regio's dit doen.
- De meeste RES-regio's hebben nog niet scherp hoe ze de financiering van de plannen uit de RES vorm gaan geven.
- Enkele regio's geven aan zelf instrumenten hiertoe te willen ontwikkelen of gebruiken, zoals subsidies of ontwikkelfondsen.
- Andere regio's stellen dat het een verantwoordelijkheid is van andere partijen (initiatiefnemers, gemeenten, Rijk).
- **Het grootste deel van de regio's ziet uiteenlopende knelpunten bij het vormgeven van een goede lusten-lastenverdeling.**
- Voorbeelden zijn de bereidheid van inwoners om financieel te participeren, het ontbreken van juridisch instrumentarium en beperkte middelen en capaciteit bij gemeenten.

Heeft uw RES-regio aandacht besteed aan een eerlijke verdeling van lusten en lasten?

Ziet u knelpunten m.b.t. het vormgeven van een eerlijke verdeling van lusten en lasten van de plannen uit de RES?

